

(המשך ממעור 14)

לאדם שהעלה אותו בתוך התנועה. בן אלישר בחר בבנין, צעד שהתגלה ברבות הימים כנכון.

או התחיל גם בגין לקרב את בן אלישר אליו, לקח אותו למסעותיו לחוץ לארץ, והטיל עליו שליחות לגיוס כספים לקרן תלמי המפורסמת. ערב הבחירות של 1977 נראה היה שמולו של בן-אלישר בגד בו שוב. למרות שהוא היה כביכול בן-טיפוחיו של בגין, לא הפעיל בגין את השפעתו כדי שבן-אלישר ייכנס לרשימת המועמדים לכנסת.

יריביו טענו שזוהי סוף דרכו הפוליטית של בן-אלישר. הוא מונה כמנכ"ל משרד ראש-הממשלה, המישרה שבה אוהו כיום מתחילו שמאלני, ונזמה היה שגורלו נחרץ להיות פקיד ממשלתי כל עוד חרות בשילטון.

אולם בגין נזכר בבן-אלישר ברגע הי נכון, ומינה אותו כשגריר הראשון של ישראל במצרים. בן-אלישר הפך לפתע דמות המוכרת בעולם.

למרות ששמו של בן-אלישר אינו מוזכר כלל במערכת פסיפס הרכבת הממשלה, ברור ליריביו שבמוקדם או במאוחר הוא יצליח שוב להוכיח שההתמדה משתלמת, ויגיע לממשלה.

התשלום

היקר ביותר

כשספגה מיפגדת רפ"י את המפלה הגדולה שלה, בשנת 1965, ידע אהרון הראל שהוא האיש ששילם את המחיר היקר ביותר. רפ"י — של דויד בן-גוריון, שימלעו פרס, משה דיין, יוסף אלמוגי — שאיימה כמה חודשים קודם לכן על שילטון מפא"י הוותיקה, קיבלה רק 10 מנדטים לכנסת. בזמנו היתה זו מפלה גדולה יותר ממפלת רשימת תל"ם של משה דיין בבחירות לכנסת העשירית.

הראל לא היה מועמד ברשימה לכנסת, אבל הוא היה הכוח המניע של הבחירות. שימלעו פרס גילה אותו במשרדים צנו"רים בבניין אר"על כאשר הוקמה רפ"י. פרס זכר את הראל מהנוער העובד, שבו היה הראל עסקן, וגייס אותו לעבודה.

כמו כל דבר שאותו עושה הראל, כך גם בעבודה ברפ"י הוא השקיע את כל נשמתו ואת כל משאביו הכספיים. הראל היה את הבעלים של שתי חברות משג שגות, שישבו בבניין אר"על. החברות עסקו בייצור, הכנת ומימון חבילות שי לעובדי מפעלים גדולים.

מחזור החברות של הראל הגיע אז לכמה מיליוני לירות, והן נחשבו כגדולות ביותר בשוק החברות הפרטיות העוסקות בשירותים. לרפ"י לא היו או משרדים, והראל נתן את משרדי החברות שלו. לרפ"י לא היו או תרומות, והראל פתח את חשבון הבנק שלו.

כשספגה רפ"י את המפלה, נותר הראל כשבדידו שתי חברות הרוטות, חשבון בנק נקי ממזומנים וחובות גדולים. רפ"י של אותם ימים אף לא הציעה להחזיר לו את הכספים שהוא הלווה לה. כדי להשתיק אותו סידר לו שימלעו פרס עבודה בהסתדרות. תוך כמה שנים גילה הראל בן ה-49 את כוחו גם בהסתדרות. הוא התגלה כאיש אירגון מעולה, ותוך כמה שנים הצליח להשתלט על מחלקת-האירגון של הוועד הפועל. היה זה רק טיפלי שלקראת הי בחירות להסתדרות יעמידו ראשיה את הראל בראש מטה-הבחירות.

כאשר התחילה ההתמודדות בין שימי עזון פרס ליצחק רבין, נזכר פרס, לראשונה מאז 1965, באהרון הראל. הוא פנה אל הראל כאילו לא אירע דבר, וביקש ממנו לעמוד בראש המטה הפרטי שלו להתמודד עם רבין. הראל, הידוע כי אהב בריות וכאיש טובילב, הצניע את המיסקעים שהיו לו נגד פרס, וקיבל עליו את התפקיד. לשוכו פרס בניצחון מוחץ נגד רבין, התבטא פרס: "50 אחוז מהניצחון מגיעים לאר"ל". יש הטוענים שיותר מ-100 אחוז מהניצחון הם של הראל, שהצליח לגבור על רבין למרות שימלעו פרס.

כשהתבקש הראל לעמוד בראש מערכת הבחירות של המערך, הוא היה כבר חכם מכפי שהיה 16 שנה קודם לכן. הוא דרש את התשלום מראש. התשלום שבו רצה היה מקום ריאלי בכנסת. פרס נמנע לתת לו את המקום ה-28 ברשימת המערך לכנסת. למרות שמאחורי הראל לא עמדו שום קבוצות-לחץ, ולמרות שהראל אינו שייך אף לאחד החוגים המרכזיים את מיפגת העבודה. **יוסי ינאי**

שוד בצריים

עליו כדי שיחזור בו מעדותו. הפרקליט עוזי שראטר הגיש כתב אישום בשוד נגד השלושה, וכאשר הגיע מועד המישפט התברר כי העד הראשי, המתלונן, נמלט מהארץ. אחרי חיפושים מרובים התברר שהוא מתחבא בגרמניה ומסרב לחזור. אך הוא הוסגר לישראל, והמישפט שנדחה יותר משנה התחדש. כשעלה לן על דוכן-העדים לא זכר דבר מהמיקרה. הוא שכח את הכתובת שהיתה רשומה בכתב-האישום כדירתו, ולא זכר מדוע צולם ביום המיקרה כשראשו חבוש. אבל לעומת זאת זכר היטב פרטים ופירוטי-פרטים שלא נגעו למישפט הפלילי. שראטר ביקש להכריז עליו כעל עד עויין והציג לשופטים את עדותו במישטרה.

כסיוע לעדותו של לן הביא התובע את השכנה המתגוררת בחדר שמתחת למירי

באותו יום, בשנת 1979, אך לדבריו היה לן חייב לו סכום כסף גדול, והזמינו לקבלו בדירתו באותו היום. שני חבריו אימתו את גירסתו. כולם סיפרו כי כאשר נפ"ה החוה הדלת עמד המתלונן לידה כשבדיו אקדה ואיים עליהם. הוא גופף באקדה וצעק "הסתלקו מכאן". ותוך כדי צעקות נפלט כדור מאקדה. הם טענו כי לא פגעו בו, וכי הדם על מצחו נגרם מהדרי פה שהדפו דנוך אל הקיר, כאשר נכנסו לדירה.

האם נכלשה יריה מאקדה שהיה ביד השודדים - או שהיה זה הנשדד שירה בהם באקדה?

כל השלושה דבקו בגירסתם זו, גם למול עדויות הרופא, כי צורת הפצע מעידה שלן נחבל מחפץ בעל קצוות חדים ולא מקיר. הם גם הכחישו בכל תוקף כי הגיעו למירפסת. "לן ביום הכל כדי להתנקם בנו", סיפרו למישטרה. "כלל לא נכנסנו לדירה".

טיפול

פסיכיאטרי

המישטרה ערכה באותו ערב חיפוש בדירתו של המתלונן ומצאה את קופסת החרסינה ובה השטרות המקומטים. כפי שסיפר לן, אך היא מצאה באותה קופסה גם כמה תלשיטים משובצים בי יהלומים מזוייפים. סימני דמו של לן נמצאו במירפסת, וקליע הכדור שנורה הוצא מתוך הקיר. כל הראיות העידו כי לן דובר אמת.

ימים אחדים אחרי המיקרה התלונן שוב לן במישטרה. הפעם סיפר כי מאיימים

בפרטים הם בדרך כלל נועטים ב"דלת. מתפרצים לחדר ואומרים ל"קורבן הנפחד "זהו שוד". אבל ברחוב מרכזו בעלי-מלאכה בתל-אביב הם לא בעטו בדלת. אלי דנוך (בנו של ישראל דנוך, שהורשע במישפט הרצח הכפול) ושני חבריו משה ששון וישראל קנר ציל"צלו בדלת. אבל הקורבן, יוסף לן, בעל הדירה, כבר הכיר את הסצנריו מהסרטים. הוא ידע היטב מדוע באו אליו השלושה. בטרם הספיק לן להתאושש, היכה אותו

אלי דנוך בראשו ובפניו בקת אקדה שנשא איתו. שני הצעירים האחרים, משה וישראל, רצו מייד לעבר מכנסיו של לן, שהיו מונחות על מכונת-הכביסה במירפסת. מתוך הכיס הם שלפו חבילת שטרי כסף ענקית. מרוב מהירות התפזרה החבילתה והשטרות נשרו על ריצפת המירפסת. דנוך ולן הספיקו להגיע אל דלת המירפסת בעודם נאבקים, ובדיוק כאשר ראו את השטרות המתפזרים לכל עבר, נפ"טה ירייה מהאקדה.

משה וישראל הספיקו לחפון בידיהם שטרי-כסף רבים, ככל שיכלו, וגמלטו מהמקום. דנוך הציץ בחולצתו המוכתמת מדמו של הקורבן וירד גם הוא במהירות במדרגות, כאשר צעקותיו של הנתיקף מלוות אותו.

כאשר עזבו שלושת השודדים את הבית היתה השעה רק חמש אחר-הצהריים, ושכנים רבים נזעקו מסביב. גם חברתו של לן, סוזי, שהיתה בסביבה, שמעה את המהומה וחזרה לדירה. היא ראתה את ידידה חבול בראשו, פצע שותת-דם על

ידידה פוזי

זעקה

פסת של לן. היא סיפרה על רעשים חזים, ממש מעל ראשה, ביום המיקרה. "אם אמנם לא נכנסו השלושה לדירה, אלא עמדו ליד הפתח והסתלקו אחרי שראו את האקדה בידיו של לן, כיצד נג"רמו הרעשים במירפסת?" שאל התובע. הוא גם הראה לשופטים צילומים של שטרי-הכסף המקומטים שהיו מונחים בי קופסה על המירפסת, ממש כפי שתיאר זאת לן. עדות הרופא, בדבר מקור הפצע שעל ראשו, ומקומו של הקליע בקיר הדירה הפריכו את גירסת הנאשמים.

השופטים התרשמו מזיכרונו הסלקטיבי של העד בבית-המישפט, ובחרו להאמין לעדותו במישטרה. שם גם סיפר כיצד נודע לדנוך וחבריו כי בידו כסף רב באותו יום. לדבריו, כאשר הסתובב ליד הסנוקר בו הוא מבקר, ברחוב אלנבי, פגש את הנאשם קנר. הם שוחחו וקנר, שהוא נהג מונית, סיפר לו כי הוא זקוק ל-2000 לירות כדי לשלם לעורך-דין עבור מישר פט של עבירת-תנועה שהתנהל נגדו. לן הוציא מכיסו מכנסיו את חבילת השטרות הענקית והציע לו הלוואה. באותו היום, כמה שעות יותר מאוחר, הופיעו כל השלושה בדירתו.

יותר משלוש שנים אחרי השוד, הסתיים השבוע מישפטם של ששון וקנר. בית-המישפט מצא כי כל השלושה אשמים בשוד אלים, ודחה את גירסתם על גביית חוב. "אם אמנם הזמין המתלונן את דנוך לדירתו כדי להחזיר לו חוב, מדוע הביא איתו את שני חבריו?" שאלו השופטים. בגלל חומרת המעשה נגזרו על קנר חמש שנות מאסר בפועל ועל ששון ארבע שנים. דנוך עצמו עובר עתה בבית-המעצר ברמלה טיפול פסיכיאטרי מיוחד, וגורדינו נדחה כדי להציג את תוצאות הטיפול בפני בית-המישפט.

אילנה אדון

קורבני-שור דן

התחרט

שארית כסף השוד

מקומט

מצחו, וכל גופו רווי בדמו. הוא רכן אל השטרות המפוזרים ששוד נותרו על ריצפת המירפסת ואסף אותם. הוא הידק אותם ודחפם לתוך קופסת-החרסינה שעמ"דה על כיסא. מתוך חבילה של כ-50 אלף לירות נטלו השודדים עימם כ-40 אלף יוסף לן, שהוא בעל עבר פלילי, עשה דבר שאינו מקובל בין עבריינים — הוא התלונן במישטרה. למרות עברו התייחסו השוטרים ברצינות לסיפורו ושלחוהו מייד לרופא. צלם מישטרי הנציח את מצבו אחרי השוד.

אלי דנוך נעצר מייד, כאשר חולצה מוכתמת בדם נמצאה מונחת מתחת למיטה.

דנוך, שחשב בתחילה כי הוא נאשם בנסיון לרצח, הכחיש כל קשר לעניין וטען אליב, אולם אחרי-כך שינה את גירסתו והודה כי אמנם ביקר את לן בביתו